ÅRSPLAN 2019 - 2020

TOFTVEIEN BARNEHAGE

Innhold

Innledning 4
Barnehagens hovedmålsetting 5
Toftveien barnehage 6
Planleggingsdager 8
Dagsrytmen vår 9
Rutinesituasjoner 10
Omsorg, lek og læring 13
Vennskap og sosial kompetanse: 14
Barns medvirkning 17
Arbeid med språk: 18
Bruk av iPad: 20
Dialogisk lesing: 20
Erfaringslæring: 21
Fagområdene 22
Samarbeid på tvers av barnehagen 27
Overganger 29
Tradisjoner og merkedager 31
Satsningsområde og tema: 33
Aktivitetsplan fra januar 2019 – desember 2020 36
Vurdering av barnehagens arbeid 37

Toftveiensangen

(melodi: Teddybjørnens vise)

No e vi aille samla
førr å synge litte grann.
Vi e en masse onga
og vi vet at det går an;
Å lære nye sanga,
øve mer på de vi kan.
Til slutt blir det et minne
i fra den gang vi va barn.
I Toftveien her trives vi
og har det veldig bra.
Her e det tre avdelinge;
en hete Rorbua.
Den andre hete Naustet,
og den tredje Sjøstjerna.
Nån voksne e det ässå her;
Dæm smile og e gla!

I Toftveien her e det lov
å gjøre andre gla.
Her e det lov å lytte,
og her vente vi på tur.
Å flire gjør vi ofte,
og vi smile og e gla.
Vi har en masse vænna,
og dæm e så go å ha!
Og vi kan være sint og lei,
uenig og si nei.
Her e det godt å være;
vi blir veldig sjelden lei.
Å bry oss om hverandre,
være hyggelig og grei;
Det har vi alle lært oss,
og det glæmme vi nok ei!!

Innledning

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven, og på Rammeplanen som tar for seg barnehagens innhold og oppgaver. Den sier at barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Målet med rammeplanen er for øvrig å gi daglig leder, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet. Den sier videre at barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek og læring er sentrale deler. I tillegg er sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder viktige deler av barnehagens læringsmiljø.

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Barnehagens årsplan er en oversikt over hva vi skal legge vekt på i denne barnehagen, da i samsvar med Rammeplanen og andre forpliktende lover og regler.

I følge barnehageloven § 1 skal barnehagen bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.
Alt dette skal ligge til grunn i det arbeidet vi gjør, i forhold til omsorg, oppdragelse, lek og læring.

«Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» (Barnehageloven § 1)

«Barnehagen skal møte hvert enkelt barns behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse, og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.» Jfr Rammeplanen.

Om årsplanen..

I år har vi valgt å lage en årsplan som går over 1,5 år, fram til 1. august 2020. Vi ønsker fra da av at ny årsplan skal gjelde fra nytt barnehageår hvert år. Vi har i tillegg slått sammen begge årsplandelene vi hadde tidligere, og har en felles plan for hele barnehagen, inkl. kalenderdelen. Vi skal ha felles fokusområde; lek og vennskap, og felles tema er Kroppen.
Årsplanen viser også at vi skal fortsette med mange av de samme aktivitetene som vi har hatt tidligere; dialogisk lesing, førskolegruppe, tradisjoner m.v.
Hvordan avdelingene vil tilpasse arbeidet i årsplanen til den enkelte barnegruppa, vil fremkomme av ukeplaner på avdelingene/barnehagens hjemmeside. Vi er **en barnehage**, et hus, og vil gjennom denne planen vise hvordan vi jobber for å få dette til.
Av hensyn til personvernloven har vi ikke med barnas navn i årsplanen.

Barnehagens hovedmålsetting

«Trygghet, trivsel, glede og utvikling» er barnehagens hovedmålsetting. Denne målsettingen er grunnleggende for alt vi gjør, og det ene har betydning for det andre; trygghet skaper trivsel, trivsel bidrar til glede og utvikling, som igjen gir trygghet. Når ungene begynner i barnehagen er det å skape trygghet det aller viktigste; gjennom å bli kjent med nye voksne og nye barn, bli kjent i barnehagen, inne og ute. Bli kjent med nye rutiner og hva som forventes, en ny hverdag. Barnets opplevelse av trygghet danner grunnlag for videre trivsel i barnehagen.

Det aller viktigste for oss i Toftveien barnehage er at barna skal trives og ha det bra her; at alle skal ha venner, føler seg trygg, bli sett og hørt, og vite at alle er like mye verd. Barna skal oppleve tilhørighet og fellesskap, lære seg å ta vare på hverandre, lære seg respekt og toleranse for forskjellighet, og de oppmuntres til en inkluderende adferd. Vi legger til rette for gode relasjoner

både barna imellom og mellom barn og voksne. Hverdagen i barnehagen er fylt av mye glede; over å møtes; store og små, være sammen med gode venner, over å få dra på tur, eller leke på fellesrommet, få en klem, mestring, oppmerksomhet, samtaler og overraskelser, i lek, aktiviteter og i rutiner. Det skal lite til for å gjøre hverandre glad. Dette handler også om trygghet og trivsel, som igjen skaper utvikling.

Personalet har som rollemodeller et særlig ansvar for at barnehagens målsettinger og verdigrunnlag etterleves i praksis. Refleksjoner over egne verdier og handlinger skal derfor inngå i personalets pedagogiske drøftinger. Vi i barnehagen må systematisk vurdere om egen praksis og barnehagens kultur bidrar til å fremme de verdiene som skal ligge til grunn for barnehagens virksomhet.

Toftveien barnehage

…ble åpnet 26. august 1992. Barnehagen eies og drives av foreldrene som et samvirkeforetak. Barnehagen har egne vedtekter som vi forholder oss til.

Barnehagen har 3 avdelinger til sammen 46 barn pr 1.1.2019. Vi er 13 fast ansatte. Barnehagen ligger fint til, med utsikt over Hamna. Det er nært til busstopp, skogen og fjæra, og vi har en egen liten skog med bålplass og benker bak barnehagen. Vi har også muligheten til å gå til andre barnehager, lekeplasser, skoler, butikk, fotballbane og lysløype som ligger i nærområdet.

Hvem er vi…
Våre tre avdelinger heter Rorbua, Naustet og Sjøstjerna. Barnehageåret 2018 – 2019 har Rorbua 13 barn fra 0-3 år og fire voksne. Naustet har 18 barn fra 2-6 år og 3 voksne, og Sjøstjerna har 15 barn fra 2-6 år og 3 voksne. I tillegg har vi en barnehagelærer som er tilknyttet alle avdelingene, kjøkken og rengjøringsassistent, og daglig leder. Pr. desember 2018 har vi ingen støttepedagoger.

RORBUA

Pedagogisk leder:	Svein Aakre
Assistent:	Marja Fagerness
Assistent:	Trine-Lise Bang Kristiansen
Barnehagelærer 100 %:	Silvia Lutter

NAUSTET

Pedagogisk leder:	Grethe Bræck
Assistent:	August Lund Nilsen
Assistent:	Lisa-Mari Aasgård (permisjon fram til 27.3.19) Wenche Gundersen og Katharina Williamsen deler Lisa sin 100 % stilling fram til 27.3. 19.

SJØSTJERNA

Pedagogisk leder:	Tove Thomassen
Assistent:	Tommy Olsen
Assistent:	Michael Ottesen

Barnehagelærer i 100 % stilling: Sandra Benedikte Berglund, tilknyttet alle avdelingene.
Kjøkken og renholdsassistent: Liliana Magolon

Daglig leder: Anne-Marie Barosen

De aller fleste ungene som er her bor i barnehagens nærområde. Mange har søsken i barnehagen, og vi har ofte "åpne dører" og kan besøke hverandre på tvers av avdelingene.

Vi som jobber her har ulik bakgrunn og erfaring. Flere av oss har jobbet i barnehage i mange år, også her i Toftveien barnehage. Fire av de ansatte er menn, og vi har et internasjonalt miljø med ansatte fra Norge, Polen og Tyskland. I barnegruppa har vi også barn fra flere ulike kulturer.

Personalet har allsidige interesser som kan gjenspeile seg i en del av det vi gjør; friluftsliv, dans, data, musikk, gitar, håndverk, idrett m.m.

Planleggingsdager

Hvert år har vi 5 planleggingsdager for personalet i barnehagen vår. Disse dagene er barnehagen stengt. Vi har en planleggingsdag på vinteren, en på våren og tre på høsten.

Planleggingsdag vinter 2019: 11. februar
Planleggingsdag vår 2019: 31. mai
Planleggingsdager høst 2019 og vinter/vår 2020: Ikke fastsatt pr. desember 2018.

Planleggingsdagene er så langt det er mulig i samsvar med skoleruta.
Datoer for planleggingsdager framkommer også i barnehagens årsplan -periodisk innhold, hjemmesiden og info pr. mail.

Dagsrytmen vår

Dagsrytmen er på mange måter et kompromiss mellom flere hensyn.

07:15-08:30	Barnehagen åpner, åpne dører med lek på tvers av avdelingene
08.30-10:00	Samling, frokost, bad. Rorbua har samling før de spiser, mens Naustet og Sjøstjerna har samling etter frokosten.
10:00-12:30/13:00	Planlagte og spontane aktiviteter, lek ute eller inne, på og av-kledning, sovetid. Et lite mellommåltid mellom kl. 10.30 og 11.30.
12:30/13:00-14:00	Måltid og samling. Sjøstjerna og Naustet spiser lunsj kl. 12.30, mens Rorbua spiser kl. 13.00. Bad og garderobe, lesestunder og rolige aktiviteter.
14:00-16.30	Aktiviteter ute og inne, påkledning Frukt og/eller grønnsakmåltid i løpet av dagen. Barnehagen stenger 16.30.

Rutinesituasjoner

Mye av det vi gjør i barnehagen, gjør vi hver dag og kanskje flere ganger om dagen. Dette kaller vi rutinesituasjoner. Disse situasjonene ønsker vi skal bli gode arenaer for læring og gode samtaler.
Vi ønsker å gjøre rutinesituasjonene så gode som mulig, det er noe vi fortløpende snakker om og vurderer.
Vi ser på rutinesituasjonene som en arena for viktig læring for ungene.

Når dere kommer og går:
Vi ønsker at både barn og foreldre skal føle seg velkommen i barnehagen; dere skal bli møtt når dere kommer hit, og vi sier «ha det» til hverandre når dere går. På morgenen skal vi møte dere i garderoben, men det kan hende at vi er opptatt med noe annet. Da er det viktig at ungene blir fulgt inn på avdelingen evt. fellesrommet eller en av de andre avdelingene slik at vi får registrert dere. Garderoben/hente-bringesituasjoner er også en viktig arena i forhold til informasjon/beskjeder mellom foreldre og personalet.

Hygiene:
Vi vasker hender før hvert måltid og etter toalettbesøk.

Måltider:
Frokost er mellom 08.30 og 09.00. Ungene spiser medbrakt matpakke. I forbindelse med frokost har vi en kort samling der vi synger litt, trekker kjøkkenvakt, prater sammen om dagens planer og det vi ellers er opptatt av😊
Sjøstjerna og Naustet spiser lunsj kl. 12.30, Rorbua spiser kl. 13.
Det legges til rette for et lite mellommåltid mellom frokost og lunsj. Da spiser de litt fra matpakken sin eller får tilbud om frukt eller grønnsaker.
På ettermiddagen (kl. 14 -15) serverer vi frukt eller grønnsaker.

Vi ønsker at måltidene skal være en rolig stund der vi sitter sammen rundt bordene og har gode samtaler med ungene.
Ungene skal lære seg gode matvaner og god bordskikk.
Vi oppfordrer ungene til å smake på ulik mat og oppmuntrer dem til å spise opp.
Vi lærer dem å takke for maten. De voksne hjelper til der det trenges, men oppfordrer dem til å prøve selv og å hjelpe hverandre.
Vi har faste plasser ved matbordet.
Kjøkkenvakta hjelper til å dekke bordet, roper opp og velger bordsang eller sier værsågod

Hver dag spiser noen barn lunsj på fellesrommet. Da får de være sammen med barn fra de andre avdelingene. Dette bidrar til at ungene våre blir bedre kjent på tvers av huset. De voksne bytter på å sitte med dem på fellesrommet.

Påkledning:

Påkledningssituasjonen er en veldig fin arena for å få en god stund med småprat og en-til-en kontakt. Ungene skal bli oppmuntret til å kle på seg selv, og får anerkjennelse for å få til, og prøve selv. De skal samtidig oppleve at den voksne er der og kan hjelpe til der det er nødvendig. Vi skal ha TID i garderoben og bruke denne stunden til en mulighet for god språktrening. Det er også en fin sjanse til å sitte på fanget!
Vi lærer ungene å holde orden på egne klær og hjelpe hverandre.

Samlingsstund:

Vi ser på dette som en av de arenaene der det foregår mest formell læring. Her økes fellesskapsfølelsen og samhørigheten, vi øver på å konsentrere oss, lytte, vente på tur og undre oss. Det er ofte vi voksne som setter dagsorden for samlinga og vi oppmuntrer ungene til å være aktive og deltagende.

Samlingsstunder kan være for hele gruppa eller i små grupper.

Lesestund:

Vi ønsker å lære ungene til å bli glad i bøker og få et godt forhold til litteratur og prosa.
Vi ønsker at lesinga skal være ei koselig og rolig stund hvor vi føler samhørighet og får inntrykk og opplevelser i lag.
Vi leser (stort sett) fast hver dag etter andre måltid. Vi deler ungene inn etter alders og modenhetsnivå.
Noen ganger leser vi også høyt ved matbordet, mens ungene sitter og spiser.

Utetid i all slags vær

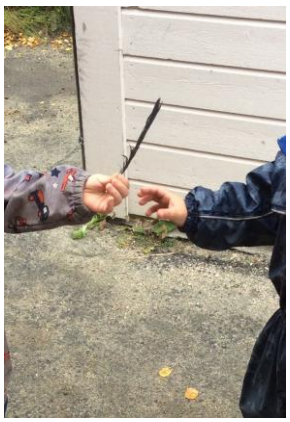

Omsorg, lek og læring

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og neste kjærlighet. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.»
Jfr. Rammeplanen.

Omsorg

Barnehagen skal gi barna troen på seg selv og andre. Barns aktivitet, engasjement og deltagelse i barnehagens fellesskap gir barn kunnskap om seg selv i forhold til andre. Ved å bli kjent med det som er forskjellig, blir barnet bevisst seg selv og sin personlighet. Å respektere forskjellighet er en del av barnehagens verdigrunnlag.
Alle barn har krav på å bli møtt som den de er. Personalet skal hjelpe barna til å forstå at egne handlinger kan gå ut over andre. Ikke alle handlinger er akseptable. Omsorg i barnehagen handler både om relasjoner mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi og ta imot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Lek

Leken er en viktig del av barnas hverdag i barnehagen. Den danner grunnlag for utvikling både i fht språk, motorikk og ikke minst sosialt. I leken får ungene lagt grunnlag for vennskap, som kan vare livet ut. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. Vi jobber hele tiden med sosial kompetanse, og leken er en viktig del av dette.

Leken har mange uttrykksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet. Ungene er gode rollemodeller for hverandre, og i leken samhandler barna og lærer å forstå hverandre også uten å forstå hverandres språk. I et lekefellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskapning i barnehagen.
Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. Ved å " late som om", går barn inn i sin egen forestillingsverden, tar andres perspektiv og gir form til tanker og følelser. Lek med den fysiske verden både inne og ute innebærer utforskning og bearbeiding av inntrykk. Utelek og uteaktivitet er en viktig del av barnekulturen som må tas vare på, uavhengig av geografiske og klimatiske forhold. Barna bør få impulser og inspirasjon til leken gjennom opplevelser i nærmiljøet.

Læring

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst og bidra til et godt grunnlag for livslang læring. Begrepet livslang læring viser til at læring skjer på ulike arenaer gjennom hele livet. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns undring må møtes på en utfordrende og utforskende måte slik at dette danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen.

Vennskap og sosial kompetanse:

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.» (Rammeplan for barnehagen s.22)

En stor del av barnehagehverdagen handler om å forholde seg til andre barn og voksne. Barna skal lære å behandle andre med respekt, lytte, samarbeide, vente på tur, løse konflikter, forholde seg til regler og være en god venn. Vi bruker metoder som bøker, spill, lekegrupper og diverse pedagogiske opplegg, for eksempel «Nelly og Hamza».

Sosial kompetanse handler om å fremme en sosial utvikling hos barna samtidig som en legger vekt på å ivareta en positiv selvoppfatning og trivsel hos den enkelte. Det legges vekt på at ungene skal lære å hevde seg selv og egne meninger, men på en måte som ikke går ut over eller skader andre.

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.» (Rammeplan for barnehagen s.22-23)

Vennskap er ofte avgjørende for barns trivsel i barnehagen. Barn lærer og utvikler seg gjennom lek og samspill med andre barn og voksne i barnehagen. I Toftveien barnehage vil vi jobbe for at alle har noen å være sammen med og opplever vennskap og gode relasjoner med de andre barna. Barna skal være trygge og føle seg sett og inkludert i barnegruppen. De ansatte skal være deltakende og tilgjengelige for barna i leken. Barn som faller utenfor skal få hjelp til å være med. Vi skal sammen lage et klima der alle trives og har sin plass. De voksne skal se det enkelte barn og deres behov for hjelp og støtte i lek og samhandling.

Begrepet «sosial kompetanse» blir av Kari Lamer delt inn i fem hovedområder:

-empati og rolletaking

-prososial atferd

-selvkontroll

-selvhevdelse

-lek, glede og humor

Et bevisst arbeid med sosial kompetanse handler også om å forebygge mobbing. Barnehagen har en egen handlingsplan mot mobbing. Denne er i tråd med det vi skal jobbe med i fht sosial kompetanse. Ungene lærer seg grunnleggende kompetanse i forhold til hvordan vi skal forholde oss til hverandre. – Hvordan vi skal vise respekt, forståelse, inkludere, ta vare på hverandre, anerkjenne, vise empati m.v. Alt dette er redskaper som ungene vil få bruk for i hverdagen i barnehagen, og som vi ønsker at de skal ta med videre i livet. Det å være en god venn og ta vare på hverandre er noe av det viktigste budskapet i dette arbeidet.

Arbeid med sosial kompetanse inngår i hverdagens ulike situasjoner; Vi snakker om tema som gjelder dette i samlingsstunder, i rutiner; når vi spiser og når vi kler på oss, og ellers i alle naturlige situasjoner sammen med ungene. Vi snakker om hvordan vi skal ha det sammen og hvordan vi skal være mot hverandre, hvordan det vi sier og gjør påvirker de vi har rundt oss. Hvordan hver avdeling vil jobbe med dette mer konkret vil fremkomme av de avdelingsvise ukeplanene.

Mål for arbeidet med vennskap og sosial kompetanse er de samme som står i Rammeplanen s. 23:

- **Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle har noen å leke med, opplever vennskap og lærer å beholde venner**
- **Samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap**
- **Støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger**
- **Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner**
- **Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre**

Barns medvirkning

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. « Jfr barnehageloven § 1 og 3.
« Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. « Jfr Rammeplanen.

Barna skal få oppleve tilknytning og fellesskap, og kjenne at de får være med å bestemme og uttrykke egne ønsker. Det handler om å være observant og se barna, være mottakelig for det de uttrykker og oppmuntre de til å uttrykke seg. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. De som er store kan gjøre mer, og andre ting, enn de små. Kommer de med ønsker må vi voksne avgjøre om det er gjennomførbart eller ikke. Er det ikke gjennomførbart må vi forklare hvorfor det ikke går.

Mye av dagen i barnehagen er bestemt fra de voksnes side. Vi legger til rette for at de får påvirke og bestemme selv gjennom at de, avhengig av alder og modenhet, innimellom kan få velge om de skal leke ute eller inne, om de skal leke på fellesrommet eller avdelinga, om de skal spise frokost på egen avdeling eller på en av de andre avdelingene, hva de ønsker å spise til lunsj på bursdagen sin, valg av aktiviteter, velge å ikke delta i en aktivitet, fleksibilitet i forhold til at det ikke må være likt for alle til enhver tid, m.v. Vi har dager der det ikke er bestemt hva vi skal gjøre, og der ungene i stor grad får være med å påvirke hvordan dagen deres blir. Det gir en god følelse å få egne ønsker oppfylt i forhold til hva som skal skje, og det er ofte «de små ting» som teller for ungene. Vi snakker ofte med ungene om det som har skjedd, hva vi har gjort og lært og hvilke tanker de har om det. På denne måten får vi verdifull informasjon om ungenes opplevelser, og de får være med å påvirke egen hverdag og veien videre.
Medvirkning handler også om at vi ser om ungene har det bra, og handler deretter. De minste har ikke mulighet for å planlegge aktivt, og si hva de ønsker å gjøre. Overfor dem må vi derfor tolke hvordan de kommuniserer gjennom kroppsspråk, lyder, mimikk, følelsesmessige uttrykk, hva som gjør dem glad, hva de liker og ikke liker. Det er mye vurdering av barnehagens virksomhet også uten ord.

Medvirkning og anerkjennelse går hånd i hånd. Vi ønsker å «løfte» hvert enkelt barn fram gjennom å høre på hva de har å si, alle skal bli sett og hørt, lytte til barnas meninger og ønsker, la de få være med å påvirke egen hverdag i barnehagen og gi hver enkelt opplevelse av å være en viktig del av det fellesskapet vi har. Som voksne må vi være lydhøre, anerkjennende, ta ungene på alvor og også være gode forbilder for dem. Vi jobber hele tiden med å se muligheter istedenfor begrensninger. Gjennom å ha et bevisst forhold til hva medvirkning handler om, og evaluere det underveis, ønsker vi å ivareta dette området på en god måte.

Arbeid med språk:

«Å lære språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Gjennom språket lærer vi å forstå verden. Gjennom språket får vi innsikt i oss selv. Gjennom språket trer vi inn i fellesskapet med andre mennesker og får del i samfunnet. Språket er identitet og tilhørighet. Språket er avgjørende for den intellektuelle, emosjonelle og sosiale utviklingen», Anne Høigård.

Språkstimulering er en av barnehagens viktige oppgaver, og barna skal være del av et rikt og variert språkmiljø her. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, sette ord på erfaringer, fortelle, for læring, sosiale relasjoner og vennskap, formidle hva vi vil, hva vi føler, delta i lek og ha medinnflytelse i hverdagen. Barnet skal lære å forstå hva andre sier og lytte når andre snakker og forteller. Språkutviklingen er både muntlig og skriftlig, vi snakker og lytter, vi leser og skriver. Barna skal lære språksystemet som omfatter språklyder, ordenes betydning, bøying, hvordan man setter ord sammen til setninger, lengre fortellinger og tekster. Barna lærer best når de deltar aktivt og får bruke språket sammen med andre. Derfor er det viktig å jobbe bevisst med å skape et godt helhetlig språkmiljø i barnehagen. Her er barna omgitt av snakkende stemmer på alle kanter. Det betyr ikke at de lærer språk automatisk. Barn bruker og tilegner seg språk hver gang vi samtaler, leker,

forteller eventyr, lese bøker, synger og regler. Det skal være morsomt å oppdage nye ord.

Når barna leker florerer ordene. Da bruker barna ordene selv. Når barna later som, snakker de om det som ikke hender i øyeblikket. De snakker «som om» og bruker metaspråk. De får fortellerkompetanse ved at de er i et hendelsesforløp og de lærer å symbolisere.

Eventyrene er fantastiske til å tilegne seg språk. Barna lytter og bygger opp fortellerkompetanse samtidig. Dessuten bruker de voksne et mer poetisk språk når de formidler eventyr.

Vi ønsker å legge til rette for et godt språkmiljø først og fremst gjennom at vi som voksne er bevisst vår rolle som språkmodeller. Dette skal vi ha med oss i alt vi gjør; i samtaler og lek, i hverdagens ulike rutiner, når vi leser og forteller, i planlagte aktiviteter og spontane situasjoner. Vi skal sørge for at barna får positive og varierte erfaringer med å bruke språket, legge til rette for felles opplevelser og dele erfaringer.

Vi skal legge til rette for et godt og helhetlig språkmiljø ved å;

- Være bevisst vår rolle som gode språkmodeller; og vår aktive rolle som veileder og tilrettelegger for et godt språkmiljø.
- være bevisst barnets språklige utvikling
- Oppmuntre barna til å bruke språket aktivt; sette ord på opplevelser, følelser, hva de vil gjøre, hva de ønsker å uttrykke.
- Dra på biblioteksturer; alle barna skal få dra minst en gang i løpet av året på biblioteket.
- Låne og kjøpe gode bøker, og lese mye.
- Ha faste lesestunder hver dag, der ungene er delt inn i mindre grupper.
- Bruke konkreter når vi leser.
- Bruke dialogisk lesing.
- Bruke eventyr, fortellinger, rim og regler, sanger, rytme og musikk; både avdelingsvis og på tvers av avdelingene.
- Alle avdelingene skal lære samme månedsvise sang, regler og dikt.
- Utforske skriftspråket i naturlige situasjoner, samtale om bokstaver, tall og former.
- Fortelle, undre oss, bruke humor.

Bruk av iPad:

Barnehagen har iPad på alle avdelingene. Disse kan brukes til å:

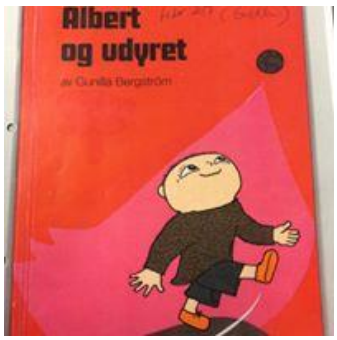
- laste ned pedagogiske apper med tall, bokstaver, figurer, former, farger m.v
- ta bilder med
- dokumentere opplevelser, aktiviteter
- finne svar på ting vi lurer på
- kommunisere med foreldrene

iPad-enhetene skal brukes kreativt og pedagogisk i arbeidet i barnehagen.

Dialogisk lesing:

Dialogisk lesing er et verktøy for å styrke barnas språklige kompetanse og utvikling. Denne metoden går ut på et systematisk arbeid med ordforråd; finne «gode ord» i fortellingen, barna skal dras med inn i lesinga ved at de aktivt er med og forteller og de skal bearbeide fortellingen ved hjelp av aktiviteter som: tegning, forming, fotografering, dra ut og lete etter ord m.m. Dette vil foregå i små grupper over 3 dager i en uke.

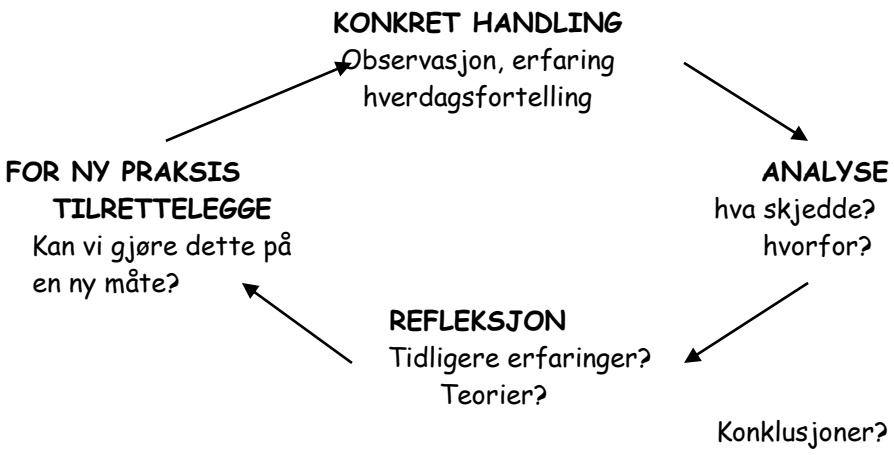
- Metoden setter lesing i sammenheng med samtale og bearbeiding gjennom kreative aktiviteter og lek.
- Dialogisk lesing utfordrer barna til å strekke seg i fht muntlig framstilling og fortelling.
- Den baserer seg på barnas medvirkning og er systematisk arbeid med ordforråd.
- Inkluderer lesing, samtale, tekstskaping, bearbeiding.

I arbeid med dialogisk lesing følger vi en fast «mal», som vi følger over en tredagers periode i løpet av en uke i måneden. Første dag er det introduksjon, dag to er det samtale-lesing og tredje dag leser vi gjennom boka på nytt. Ungene vil bli delt inn i faste grupper, og det skal planlegges for hver gruppe hvilken bok som skal brukes for hver gang. Barna skal få et forhold til boka og hele handlinga. Boka leses om mulig uten avbrytelser første gang. Etter hvert dras ungene inn i lesinga og blir fortrolig med boka. Malen er et utgangspunkt for den dialogiske lesingen, men vi har samtidig tilpasset metoden til barnegruppene på den enkelte avdeling.
Dialogisk lesing kommer i tillegg til det vi leser ellers.

Erfaringslæring:

Mål for arbeidet med språk:

- Gi barna et rikt og variert språkmiljø i barnehagen
- Styrke barnas språklige utvikling og kompetanse
- Forebygge i forhold til lese og skrivevansker
- Gjøre barna glad i bøker; bli lest for, fortellinger, eventyr, rim, regler og sang
- Gjøre barna glad i og kjent med bokstaver, tall og former

Fagområdene

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se alle fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.» Jfr Rammeplanen s. 47.

I løpet av en dag i barnehagen er barna innom hvert av de sju områdene, i ulik grad, og de er ofte representert samtidig i et temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Kort om de ulike fagområdene, jfr. Rammeplanen:

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagealderen er en svært viktig utviklingsperiode for språkstimulering. Tidlig og god språkstimulering er derfor en viktig del av barnehagens innhold. Fagområdet gjelder tilegnelse av talespråk, forberedelse til skriftspråk og kommunikasjon gjennom kroppsspråk. Det å ha gode samtaler med barna og være en god lytter, er viktig for å utvikle barnas språk. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst, og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Natur, miljø og teknologi

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter gjennom hele året, i all slags vær. Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. De skal få en forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesker og naturen, og kunne undre seg og glede seg over naturens mangfoldighet. Barnehagen skal bidra til at barna får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Ved å bruke naturen og naturens materialer i f.eks. formingsaktiviteter. Være bevisst på turer at man tar med søppelet.

Kunst, kultur og kreativitet

Fagområdet omhandler kulturelle uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, dans og musikk, språk og litteratur, teater, film, arkitektur og design. Disse formidler kulturarven, og er for barn viktige redskaper for sansing, opplevelse, tenkning og kommunikasjon. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Bli kjent med bygninger, besøke musèer og biblioteket og være med på diverse passende kulturarrangementer. La ungene uttrykke seg på ulike måter gjennom forming. Bli kjent med andre kulturer og ha respekt for ulikhetene. Ta vare på spontaniteten.
Vi jobber med ulike prosjekter. Ungene får utrykke seg på ulike måter gjennom forming. Vi lærer om andre kulturer i andre land. Vi markerer samefolkets dag med en hel uke der vi har fokus på samisk kultur.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen representerer et betydningsfullt møtested mellom det private og det offentlige rom, og mellom familie og samfunn. Den skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med nysgjerrighet og tillit. Barns medvirkning i livet i barnehagen kan gi den første innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Det er viktig at barnehagen styrker kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet.

Bli kjent med byen vår og Hamna gjennom temasamlinger og turer.

Vi går på turer i naturen og lærer ungene om sammenhengen mellom mennesker og miljø. Vi plukker og sorterer søppel.

Vi snakker om normer og regler, holdninger og det å respektere ulikheter. Det at vi er en del av et demokratisk samfunn og hvordan ungene kan medvirke.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Førskolealderen er den perioden barna lærer seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, vaner, fysiske egenskaper og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Fagområdet omfatter grunnleggende erfaringer, ferdigheter, kunnskap og holdninger som barna lærer seg gjennom sanseinntrykk og bevegelse. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse.

Gjennom inne og utelek, turer, sangleker og bevegelse, bruk av Hamnahallen, samt et godt kosthold i barnehagen.

Vi har ulike formingsaktiviteter. Vi er mye ute og ungene bruker fellesrommet hvor yndlingsbeskjeftigelsen er grovmotorisk lek. Vi har fått tilbud om å låne Hamna hallen en gang i uka. Dette vil gi mulighet for utfoldelse og grovmotorisk aktivitet.

Etikk, religion og filosofi

Religion og filosofi former måter å oppfatte mennesker og verden på, og de preger våre verdier og holdninger. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som representeres i barnegruppen, samtidig som den skal formidle verdier og tradisjoner fra den kristne kulturarven.

Ha gode samtaler med ungene i samlingsstunder og i hverdagssituasjoner. Hva er rett og hva er galt, hvordan vil vi ha det. Vise respekt og forståelse for hverandre og undre oss sammen.

Vi prøver å få til gode samtaler med ungene. Vi har samlingsstunder hvor vi tar opp emner som omhandler dette, f.eks. hva er rett og galt i en gitt situasjon, f eks hva er den gyldne regel. Vi snakker om hvorfor vi feirer jul og påske og at dette kan gjøres på ulike måter ut fra ulike kulturer.

Antall, rom og form

Barnehagen skal stimulere barnas matematiske kompetanse. Det gjør vi blant annet ved å stadig oppmuntre til og legge til rette for barnas utforskning, undring over tall og telling, samt utforsking av rom og form. Stimuleringen kan foregå gjennom lek, hverdagsaktiviteter og eksperimentering. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling.

Gjennom skoleforberedende aktiviteter for de største, gjennom samlingsstunder hvor vi teller, snakker om ukedagen, dato og måned. Og også i spontane situasjoner.

Vi bygger med lego. Vi teller hvor mange vi er og skriver tall. Vi snakker om ukedager, dato og måned. Vi ser på klokka som henger på veggen og får erfaring med hvor lenge f.eks fem minutter varer. Vi deler inn i grupper, farger, antall og størrelser.

Samarbeid på tvers av barnehagen

Det er viktig at ungene får delta i lek og aktiviteter sammen med barn på egen alder, og med barn på de andre avdelingene.

Barnehagens årsplan er felles for alle avdelingene. Vi arbeider mot samme mål, har felles hovedmålsetting, og samme tema for de ulike månedene gjennom året. Hvordan det jobbes med de ulike temaene vil kunne være forskjellig på hver avdeling. Her legger vi til rette blant annet ut i fra ungenes forutsetninger og personalets ressurser. Vi velger hvert år et felles hovedsatsningsområde, som også kan vare over flere år.

Vi snakker om det å være venner, hvordan vi tar vare på hverandre og hvordan vi ønsker å ha det sammen. Dette gjør vi i samlingsstunder og ellers når det er naturlig. Jfr Sosial kompetanse.

Vi har mange småbarnsplasser i barnehagen, med barn fra 0 til 3 år på alle avdelingene. Rorbua har 13 barn under 3 år, mens det kan variere litt fra år til hvor mange barn som er under 3 år på Naustet og Sjøstjerna. Vi har et nært samarbeid mellom avdelingene, slik at alle har mulighet for å knytte vennskap med flere barn på egen alder. I hverdagen gir vi ungene denne muligheten gjennom å ha åpne dører; vi er **ET HUS**, der alle kan besøke hverandre, leke, ha aktiviteter og spise sammen på de andre avdelingene. Vi er sammen i utetida både på formiddagen og ettermiddagen.

I samarbeidet på tvers har vi blant annet;

- Bruk av gymsalen på Solneset skole.
- Førskolegruppe for de største på Sjøstjerna og Naustet en gang i uka (onsdager, barnehageåret 2018-19).
- Felles aktiviteter for de andre barna når det er førskolegruppe.
- Tur for førskoleungene annen hver torsdag.

- Biblioteksturer en gang i måneden der to barn og en voksen fra hver avdeling drar sammen. Turen avsluttes med lunsj på kafé. I løpet av året har alle barna vært på denne turen minimum en gang.
- Turer i nærmiljøet, og samarbeid i forhold til lengre turer.
- Felles tradisjoner.
- Felles samlinger, der hele barnehagen er samlet, og aldersinndelte samlinger.
- Rullering i forhold til felles måltider på fellesrommet.
- Besøk på de andre avdelingene, deltagelse i frokost eller lunsj, lek, deltagelse i samlinger eller aktiviteter på de andre avdelingene.
- Åpne dører på morran; ungene leker sammen på tvers av avdelingene fram til frokost. Dette gjør vi også noen ganger på ettermiddagene hvis vi er inne, og ellers i løpet av dagen når det passer.

  Vi ønsker at ungene skal kjenne alle voksne, ikke bare de som jobber på ungenes egen avdeling. Selv om vi er mange voksne som jobber her, er vi "en liten familie" der alle har omsorg for hverandre, både store og små. Vi er sammen med ungene på alle avdelingene, vi hjelper hverandre når noen er syk, har ferie eller avspaserer, og når det er møter på huset. I tillegg ser vi på det som viktig at personalet kan bruke hverandres kompetanse og ferdigheter, og lære av hverandre. Dette vil kunne gi ny læring og styrke samarbeidet på tvers.

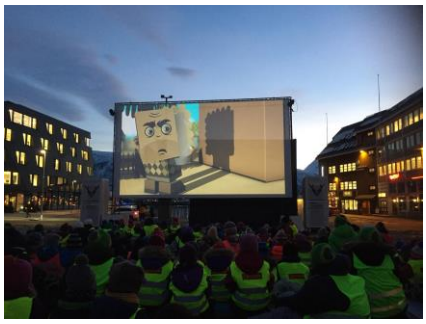

Arbeidet med de aller minste på Sjøstjerna og Naustet:

Sjøstjerna og Naustet er 0-6 årsavdelinger med både små og store barn samlet på hver avdeling. Det kan variere for hvert år hvordan sammensettingen blir i fht store og små. Alle ungene har ulike behov, og det vil hele tiden være et stort

sprik mellom behovene til de aller minste og de som er størst. Likevel er det fint både for de store og de små; de store må lære seg å ta hensyn og vise omsorg, mens de små har noen store å se opp til. Personalet må tilrettelegge for alle aldersgruppene i forhold til det som skal gjøres på avdelingene. Noen ganger passer det at alle er sammen, andre ganger må vi dele opp gruppa slik at store og små er hver for deg.

I forhold til leken vil det noen ganger være viktig at de store får leke i fred mens andre ganger kan det være fint å leke sammen. Vi ser at det er viktig å legge til rette i forhold til å dele gruppa under frileken f.eks. Vi prøver også å la de aller minste få leke for seg selv, gi dem litt tumleplass og la dem få bli kjent med og være sammen med de minste på de andre avdelingene. I forhold til temaarbeid har vi et nært samarbeid på tvers av avdelingene ved at vi har leker og aktiviteter sammen.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen:
«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. «Jfr Rammeplanen s. 33.

Barnehagen skal legge til rette for at barn og foreldre får tid å bli kjent, etablere relasjoner, og at barnet får knytte seg til personalet og til andre barn. De første dagene må foreldrene ta seg god tid i barnehagen, være tilstede og gi barnet en gradvis tilvenning til barnehagen. Det er viktig at personalet og foreldrene får snakket sammen om rutiner, barnehagens hverdag og forventninger begge veier. Toftveien barnehage inviterer til foreldremøte for alle nye foreldre på våren. Der går vi igjennom alt som vedrører barnehagehverdagen her. Informasjon blir også sendt til foreldrene ved tildeling av plass.

Overganger innad i barnehagen:
Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter avdeling. Vi bruker å legge til rette for at barna får besøke den nye avdelingen mye i forkant av avdelingsbytte, i forbindelse med måltider og generelt.

Overgangen barnehage/skole

» Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.»
«De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.» Jfr Rammeplanen.

Vi i Toftveien barnehage legger til rette for dette på følgende måte:

Førskolegruppe:
En fast dag i uka (hver onsdag kl. 9.15-10.15 barnehageåret 2018-2019) har vi førskoleklubb for de eldste ungene på Sjøstjerna og Naustet. Målet er å gi de eldste et eget tilbud, styrke deres gruppetilhørighet og samhold, og forberede dem på skolestart. Vi har fokus på selvstendighet og forståelse for en selv og andre. Vi ønsker å bevisstgjøre førskolebarna på at det å være stor i barnehagen kan forplikte, for eksempel i forhold til å være gode rollemodeller for de minste.

Vi følger opplegget i den skoleforberedende boka "Trampoline" som tar for seg forskjellige temaer som er relevante for blant annet lese- og skrivetrening og matematisk kompetanse. I forkant av boka har vi praktiske øvelser og eksempler slik at vi sikrer at barna forstår det vi senere gjør skriftlig.
Vi spiller også spill hvor ungene blant annet får øve seg på konsentrasjon, samhandling og turtaking.

Allerede fra høsten av snakker vi med ungene om at de er førskolebarn, hvilken skole de skal begynne på, og hvem som skal begynne på den samme skolen. Fra november til mai har vi har vennskapsgrupper en gang i måneden, der vi samarbeider med de andre barnehagene i området, og møtes til faste tider og til

planlagte aktiviteter. Her blir det gjerne turer og aktiviteter utendørs, besøk på skolene osv. De som skal begynne på samme skole er på samme gruppe.

Vi tar ellers tak i spontane situasjoner dersom ungene gir uttrykk for interesse for skole / skolerelaterte ting, og vi oppmuntrer de til å klare å kle på / av seg selv. Forberede de på at på skolen må de klare dette selv. Vi ønsker å bevisstgjøre førskolebarna på at det å være stor i barnehagen kan forplikte, for eksempel i forhold til å være gode rollemodeller for de minste. Det er viktig å lære å ta ansvar for seg selv og for andre.

Tradisjoner og merkedager

I barnehagen har vi mange ulike tradisjoner og merkedager i løpet av året. Disse dagene er det ulike aktiviteter som står i sentrum, og mange felles opplevelser for både barn og voksne.

Fellessamlinger hver måned; fellesskap på tvers av huset gjennom felles opplevelser; sang, dramatisering, fortellinger.

Solfest i januar; Vi feirer at sola kommer tilbake med solboller, eventuelt tur til Trykkbassenget og fellessamling der vi synger om sola. I forkant av dagen har vi bakt solboller og pyntet barnehagen med selvlagde soler og solbilder.

Markering av samefolkets dag:
I februar skal vi ha ei uke der vi lærer om samisk kultur og tradisjoner. Vi markerer samefolkets dag 6. februar.

Karneval i februar; Vi kler oss ut, har felles samling på fellesrommet der vi synger, danser og slår katta ut av sekken.

Toftrennet i mars - april; En uke med felles turer til Langmyra og «vinteraktiviteter» ved barnehagen. Vi har skirenn, aking og lek i snøen, griller pølser og koser oss ute.

Påskefrokost siste uka før påske; Vi ordner påskefrokost med egg, kakao, rundstykker og masse godt pålegg. Barn og foreldre kommer fra kl. 8 og spiser frokost sammen i barnehagen.

Sommerfest i juni; Hyggelig tilstelning der foreldre, barn og personale er sammen. Avslutning på barnehageåret.

Mørketidsfest i november; Fellessamling der vi snakker om sola som skal være borte i to måneder. Fortelling, sang og dramatisering.

Advent; I adventstiden har vi tradisjonelle førjulsaktiviteter med baking, juleverksted, julebord, nissefest og luciafeiring. Vi synger julesanger, leser julefortellinger og koser oss i førjulstida.

Satsningsområde og tema:

I 2019-2020 har vi LEK som satsningsområde og skal jobbe med felles tema; Kroppen.

LEK:

Vi har i det neste halvannet året valgt å sette ekstra fokus på leken. Leken er det aller viktigste ungene får holde på med i barnehagen, og det er derfor viktig at vi har fokus på den. Ungene går ut og inn av leken hele dagen, ute og inne, mellom alle aktiviteter og rutiner. De finner hverandre gjennom felles interesser, de inspirerer hverandre, og vennskap dannes, også på tvers av alder og kjønn. De ser alle muligheter for å gå inn i sin «lekeverden», og lærer seg lekens regler, hvordan de skal forholde seg til hverandre, ta hensyn og utvikle leken. Viser for øvrig til det som er skrevet tidligere i årsplanen vedr lekens betydning.

Noen barn trenger ekstra hjelp og støtte fra de voksne for å komme inn i leken, det er derfor viktig at vi er tilstede og ser hva det enkelte barn trenger. Kanskje må vi organisere mindre lekegrupper, legge til rette for at noen kan være inne å leke mens de andre går ut.

Ungene styrer i stor grad leken selv, men det er vi som voksne som legger til rette for ungenes lekemiljø.
Gjennom felles fokus på leken skal vi se på:

- Hvordan vi kan skape gode lekemiljøer, det være seg både fysisk og sosialt. Det er viktig at barna opplever lekemiljøet i barnehagen som

inspirerende og spennende. Samtidig er det viktig at de selv får være med på å utvikle det. De skal få lov å komme med innspill som vi voksne må fange opp.

- Hvordan vi på en naturlig måte kan integrere utvikling av ulike ferdigheter, som f. eks finmotoriske, matematiske/logiske, språklige ferdigheter.
- Hvordan vi kan inspirere til alle typer lek, det være seg både rollelek, grovmotorisk lek, konstruksjonslek (f. eks bygging av ulike slag).
- Lekeutstyret i barnehagen; er det noe som kan skiftes ut, hva trenger vi av utstyr, hva må kjøpes inn og hva kan vi lage selv, sammen med ungene.
- Hvordan vi kan bruke de ulike rommene i barnehagen, og hvordan vi kan samarbeide på tvers i fht organisering, legge til rette for at vennskap kan dannes.
- Hvordan vi kan være med på å gjøre uteleken mer spennende i barnehagen vår?
- I tillegg ønsker vi å gi ungene masse gode opplevelser og felles erfaringer som et utgangspunkt for god lek, det å ha mange felles referansepunkter. Til sist er det også viktig at vi voksne er deltakende i barnas lek der det er nødvendig.

TEMA KROPPEN

Rammeplanen gir føring for hva vi skal jobbe med, og et av områdene er kroppen. Jfr fagområdet «Kropp, bevegelse, mat og helse»; Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt.
Mange synes det er vanskelig å snakke med barn om regler som gjelder for kroppen, seksualitet og kroppens private områder. Vi skal følge et opplegg som er laget av Statens barnehus i samarbeid med Tusseladden frilufts barnehage; Kroppskort. Vi skal snakke med barna om kroppen, grenser og private deler gjennom 9 ulike regler og samtalekort. Gjennom dette ufarliggjør vi og skaper naturlighet rundt kropp, grenser og seksualitet.

Det er viktig at barn tidlig lærer hva som er lov og ikke, når det gjelder grenser rundt deres egen kropp. Ved å bli kjent med grensene rundt kroppen, blir det trygt med nærhet og selvfølelsen styrkes.
I tillegg skal vi gi barna kjennskap til og kunnskap om menneskekroppen. Vi skal ha fokus på ulike deler av kroppen hver måned; kroppsdeler, sanser og følelser. Avdelingene tilpasser arbeidet med tema kroppen til aldersgruppen på den enkelte avdeling, og konkrete planer vil fremkomme av årsplanens kalenderdel, samt i ukeplaner.

Vi skal jobbe mot samme mål som står i rammeplanen;

- Bli trygge på egen kropp, få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser
- Sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser
- Barna skal bli kjent med egne behov, få kjennskap til menneskekroppen og utvikle gode vaner for hygiene og variert kosthold.
- Få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.
- Videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- Oppleve å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer

Aktivitetsplan fra januar 2019 – desember 2020

Måned	Merkedager
Januar 2019 Tema kropp: Vi lager et omriss av kroppen vår	21.1: Solfest
Februar Tema kropp: Hode	Uke 6: Samefolkets uke 20.2: Karneval
Mars Tema kroppen: Hår	Uke 14: Vinterfestuke
April Tema kroppen: Smakssansen	12.4: Påskefrokost
Mai Tema kroppen: Hals	16.5: 17. mai tog i nærmiljøet
Juni Tema kroppen: Hand	14.6: Sommerfest
Juli Tema kroppen: Fot	
August Tema kroppen: Tær	
September Tema kroppen: Hørselsansen	Uke 37: Høstfestuke Uke 38. Branvernuke
Oktober Tema kroppen: Munn	24.10. FN-dagen
November Tema kroppen: Magen	21.11: Mørketidsfest
Desember Tema kroppen: Tanker	11.12: Julebord for ungene 13.12: Luciafeiring 18.12: Nissefest
Januar 2020 Tema kroppen: Luktesans	21.1: Solfest
Februar Tema kroppen: Hud	Uke 6: Samefolkets uke 19.2: Karneval

Mars Tema kroppen. Blod	Uke 13: Vinterfestuke 27.3: Påskefrokost
April Tema kroppen: Skjelettet	
Mai Tema kroppen: Synssansen	15.5. Gå i 17. mai-tog i nærmiljøet
Juni Tema kroppen: Fot, føtter, tær	12.6: Sommerfest
Juli Tema kroppen: Fot, føtter, tær	

Aktivitetsplanen er en grovplan. Månedsplaner og ukeplaner vil være mer detaljerte i fht innhold.

Vurdering av barnehagens arbeid

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns læring og utvikling. Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende.

Synliggjøring og dokumentasjon av barnehagens arbeid vil komme til uttrykk på følgende arenaer:

- gjennom årsplanen, månedsplaner, ukeplaner og planer for ulike aktiviteter
- gjennom barnehagens hjemmeside
- gjennom barnehagens facebook side
- gjennom månedsplaner som evalueres på avdelingsmøter og personalmøter
- skrive på dagen-i-dag tavla
- henge opp bilder/tegninger med tekst. Vise bilder og film på pc av det vi gjør i barnehagen
- månedsevalueringer
- ved muntlige beskjeder ved bringe / hentesituasjonen
- gjennom foreldresamtaler
- på avdelingsmøter, personalmøter, ledermøter og planleggingsdager
- på foreldremøter

- gjennom barns tilbakemeldinger i samtaler, i samlingsstund og gjennom observasjon
- gjennom egne planer for klubbdagen

I vurderingsarbeidet skal følgende være utgangspunkt for refleksjon og diskusjon:

- det pedagogiske arbeidet
- faglige og etiske problemstillinger
- barnets trivsel og allsidige utvikling
- hvordan barnegruppa og det enkelte barn fungerer
- samspillet mellom barna, mellom barna og de voksne og mellom de voksne
- barnets erfaringer og synspunkter

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingen skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i.

I tillegg vurderer vi;

- samarbeidet på den enkelte avdeling og på tvers av huset
- foreldresamarbeidet
- barnehagen som organisasjon

